

Hodnocení diplomové práce – 2025/2026

Jméno a příjmení diplomantky: Bc. Klára Kusá

Název práce: Archiv tranzitu / Archive of Transit

Název ateliéru: Socha 2

Klára absolvovala bakalářské studium na Vysoké škole výtvarných umění v Bratislavě, kde studovala fotografii a nová média. Následně pokračovala v magisterském studiu v ateliéru Intermédia 2, odkud ve druhém ročníku přestoupila do ateliéru Socha 2. Během studia absolvovala studijní pobyt Erasmus na Royal Academy of Art v Haagu a zúčastnila se Mezinárodní letní akademie v Salcburku. Patřila mezi aktivní studentky, cíleně vyhledávala rezidenční pobyty, spolupráce i příležitosti k organizaci výstav a dalších iniciativ zaměřených na vytváření dialogu a vzájemné interakce.

Zájem o teorii umění Kláru přivedl k tomu, že se výzkum stal důležitou součástí mnoha jejích uměleckých projektů. Její přístup k tvorbě je proměnlivý a osciluje mezi rolí umělkyně, kurátorky, organizátorky a výzkumnice. V diplomovém projektu se tato dynamika rozšiřuje také o roli archivářky a editorky knihy založené na principu mail artu.

V rámci své teoretické práce vytvořila základní strukturu, na jejímž základě mapovala své zájmy, a zároveň vytvořila systém, s jehož pomocí shromažďovala a zpracovávala materiál. V teoretické práci také popisuje způsob, jakým ji tento proces přivedl k tématům mail artu, institucionální kritiky, uměleckých konvencí a úvahám o tom, kde lze dnes ukotvit současné umění. Tuto strukturu pak dále rozvíjí prostřednictvím diagramů, citací a objektů v rámci své prostorové instalace.

Mezi klíčová témata její práce patří pojem „the other“, s nímž se Klára v projektu identifikuje, a časově rozvíjené vztahy, které navazovala s ostatními umělci. V rámci projektu vstoupila do dialogu s mezinárodní skupinou umělců, kteří do tohoto procesu přispívali prostřednictvím hypertextů, artefaktů, darů či poznámek a spoluutvářeli tak síť vzájemné komunikace. Výběr umělců vycházel především z jejich environmentálních a politických postojů a z tematických okruhů, kterým se ve své tvorbě věnují.

Diplomový projekt je inspirován fenoménem mail artu. V tomto kontextu si primárně vybavíme šedesátá a sedmdesátá léta, kdy tento fenomén vznikl a dosáhl svého největšího rozmachu. Tehdy představoval alternativní, nehierarchický a globální způsob navazování kontaktů mimo institucionální struktury. Postupem času se však i mail art stal součástí uměleckých konvencí. Tomuto procesu se nakonec nevyhnuly ani rozličné artefakty hnutí Fluxus.

Klářin návrat k mail artu v kontextu současných komunikačních technologií otevírá řadu otázek. Dokáže si tato forma umění zachovat svůj původní kritický potenciál? Co může znamenat návrat k této umělecké praxi v 21. století, v době zásadní proměny komunikačních technologií a okamžité digitální komunikace? A jaké nové možnosti či problémy tento fenomén přináší do současného umění?

Domníváme se, že předloženou práci lze považovat za velmi zajímavý příspěvek k tomuto tématu, který otevírá širší pole pro další výzkum. Jedním z jejích nejpodněnějších aspektů je úvaha o procesu, v němž vznikají „nehmotné artefakty“. Právě zde se otevírá prostor pro další rozvoj její metody, založené na spolupráci, sdílení a výzkumu. Tento směr může být pro budoucí projekty zároveň podnětný i riskantní a představuje oblast, která si zaslouží další zkoumání.

Klára pracovala na svém projektu soustavně a s velkým nasazením, postupně upřesňovala zacílení svého tématu a nakonec se jí podařilo vytvořit komplexní instalaci zahrnující také maketu připravované publikace, která se zdá být klíčovým výstupem celého projektu. Domníváme se, že svou komplexností i rozsahem představuje práce významný krok v jejím dosavadním směřování.

Přejeme Kláře, aby si ve své budoucí tvorbě uchovala dosavadní pracovní nasazení a silnou motivaci. Stejně tak jí však přejeme dostatek trpělivosti a empatie.

Předloženou práci jako celek považujeme za zdařilou a doporučujeme ji k obhajobě.

Navrhovaná známka: 1

Datum: 4. 6. 2026

Vedoucí pedagog: MgA. Jimena Mendoza, doc. akad. mal. Tomáš Hlavina, Ph.D.

